

## Economic Implications of Integrated Reporting Quality considering the Role of Corporate Characteristics

Hassan Abolfathi<sup>1</sup>, Norouz Nourollahzadeh<sup>2</sup>, Seyedeh  
Mahboubeh Jafari<sup>3</sup>, Negar Khosravi Pour<sup>4</sup>

Received : 2019/10/28

Approved: 2020/02/18

Research Paper

### Abstract

The global crises of the last few years have led to development of public sector reporting across public administration areas such as performance, sustainability, environmental and social reporting. In addition, it causes integrated reporting to be considered as the dominant approach. This study is aimed to examine effects of integrated reporting quality on corporate valuation and future corporate performance, focusing on complexity and external financing needs. For this purpose, data is collected from 120 firms listed in Tehran Stock Exchange for a period from 2011 to 2017 and hypotheses are tested using panel data regression model. Integrated reports providing transparent and comprehensive information optimize internal decision-making which results in improvement of corporate performance. Research findings show that there is a significant positive relation of firm size and growth opportunity to integrated reporting quality. Moreover, results indicate a significant negative relation between institutional ownership and integrated reporting quality. However, according to findings, there is no significant relation between corporate governance quality and integrated reporting.

**Keywords:** Economic Implications, Integrated reporting, Corporate characteristics.

**JEL Classification:** G14, M40

DOI: 10.22051/jera.2020.28925.2580

<sup>1</sup> Department of accounting, Kish International Branch, Islamic Azad University, , Kish Island, Iran, (h.abolfathy1391@yahoo.com)

<sup>2</sup> Assistant Professor of Accounting, Islamic Azad University, South Tehran, Iran, Corresponding Author, (nour547@yahoo.com)

<sup>3</sup> Assistant Professor of Accounting, Islamic Azad University, South Tehran, Iran. (mahboobeh@gmail.com)

<sup>4</sup> Assistant Professor, Islamic Azad University, Tehran Branch, Tehran, Iran. (N\_khosravipour@yahoo.com)

<https://jera.alzahra.ac.ir>

## بررسی پیامدهای اقتصادی کیفیت گزارشگری یکپارچه با

### توجه به نقش ویژگی‌های شرکتی

حسن ابوالفتحی\*، نوروز نوراله زاده\*\*، سیده محبوبه جعفری\*\*\*، نگار خسروی

پور\*\*\*\*

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۸/۰۶

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۱/۲۹

### چکیده

بحران‌های جهانی در چند سال اخیر سبب گردیده گزارشگری در بخش عمومی امروزه در دیگر جنبه‌های مدیریت عمومی همچون عملکرد، پایداری، گزارشگری محیطی و اجتماعی گسترده شود و گزارشگری یکپارچه به‌عنوان رویکرد غالب مورد توجه قرار گیرد. هدف این پژوهش بررسی پیامدهای اقتصادی کیفیت گزارشگری یکپارچه با توجه به نقش ویژگی‌های شرکتی است. به همین منظور، داده‌های مربوط به شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و فرابورس تهران برای دوره زمانی ۷ ساله بین سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ برای ۱۲۰ شرکت استخراج و از الگوی رگرسیونی داده‌های ترکیبی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده گردید. گزارشگری یکپارچه از طریق ارائه اطلاعات شفاف و جامع سبب می‌گردد تصمیم‌گیرندگان داخلی بتوانند تصمیمات بهینه‌ای را اتخاذ نمایند که موجبات بهبود عملکرد شرکت را فراهم می‌آورد. نتایج پژوهش حاکی از آن است که شاخص‌های اندازه شرکت و فرصت رشد رابطه مثبت و معناداری بر کیفیت گزارشگری یکپارچه دارد. همچنین نتایج پژوهش نشان از رابطه منفی و معنادار بین مالکیت نهادی و کیفیت گزارشگری یکپارچه دارد. و در پایان رابطه معناداری بین کیفیت حاکمیت شرکتی و گزارشگری یکپارچه یافت نگردید.

**واژه‌های کلیدی:** پیامدهای اقتصادی، گزارشگری یکپارچه، ویژگی‌های شرکتی.

طبقه‌بندی موضوعی: M40.G14.

10.22051/jera.2020.28925.2580:DOI

\* گروه حسابداری، واحد بین‌المللی کیش، دانشگاه آزاد اسلامی، جزیره کیش، ایران (h.aboalfathy1391@yahoo.com)

\*\* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، تهران، ایران، (nour547@yahoo.com)

\*\*\* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران جنوب، تهران، ایران، (نویسنده مسئول)، (mahboobeh@gmail.com)

\*\*\*\* استادیار دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکز، تهران، ایران، (N\_khosravipour@yahoo.com)

<https://jera.alzahra.ac.ir>

### مقدمه

امروزه نهادها و سازمان‌های بخش عمومی با این چالش مواجه هستند که چگونه با منابعی که در اختیار دارند عملکرد خود را بهبود بخشند و از طرف دیگر برای ادای مسئولیت پاسخگویی خود چگونه این امر را افشا کنند. چارچوب‌های گزارشگری سنتی، صرفاً روی اطلاعات مالی تاریخی تمرکز دارند به همین دلیل برای گزارشگری نهادهای عمومی امروزی با ساختاری مدرن و چندبعدی مناسب نمی‌باشند (دلویتی، ۲۰۱۶). در واقع گزارشگری در بخش عمومی امروزه به نقطه‌ای رسیده که دیگر محدود به ادای مسئولیت در خصوص گزارش چند رخداد صرفاً مالی در صورت‌های مالی نیست و به دیگر جنبه‌های مدیریت عمومی همچون عملکرد، پایداری، گزارشگری محیطی و اجتماعی گسترده شده است. به همین دلیل مدیران بخش عمومی در جستجوی چارچوب‌ها و مدل‌هایی هستند که آن‌ها را در تصمیم‌گیری در خصوص تخصیص بهینه منابع به گونه‌ای مؤثر یاری رساند؛ و با ایجاد اطمینان در ذینفعان مبنی بر خلق ارزش در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، مسئولیت پاسخگویی را به گونه‌ای مطلوب برآورده سازند (اکلیس، ۲۰۱۴).

به نظر می‌رسد در سال‌های اخیر شرکت‌ها امکان ارائه اطلاعات غیرمالی بیشتری را به منظور درک بیشتر سهامداران فراهم نموده‌اند؛ اما مشکل روزافزونی که وجود دارد این است که ظاهراً شرکت‌ها اطلاعات مالی و غیرمالی را به روش یکپارچه و منسجمی تهیه نمی‌کنند و این امر موجب گردیده گزارش‌های سالانه بی‌نظم‌تر، پیچیده‌تر و نامربوط‌تر به سهامداران ارائه گردد (کنسول گزارش دهی مالی، ۲۰۱۱). به همین منظور برای بهبود گزارش‌دهی شرکتی و یکپارچه کردن بهتر اطلاعات مالی و غیرمالی، کنسول بین‌المللی گزارش‌دهی یکپارچه، چارچوبی را ایجاد کرده است که اطلاعاتی که اکنون به صورت جداگانه گزارش می‌شود را در یک مجموعه منسجم، ترکیب و ارتباط بین آن‌ها و چگونگی تأثیر آن‌ها بر توانایی شرکت در ایجاد و نگهداشت ارزش در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت را شرح می‌دهد (اندرسون و همکاران، ۲۰۱۲).

گزارشگری یکپارچه تمام اطلاعات مربوط به استراتژی سازمان، ریسک‌ها، فرآیندهای نظارت، تأثیرات اجتماعی و محیطی و نتایج مالی را تلفیق می‌کند و در نهایت منجر به ایجاد یک مجموعه منسجم در عین سادگی و شفافیت می‌گردد (دلویت، ۲۰۱۶). براساس این

نظریه، زمانی که گزارشگری یکپارچه با دقت لازم اجرا شده باشد، به شرکت و سهامدارانش اجازه می‌دهد تا تصمیم‌های آگاهانه و بهتری را اتخاذ نمایند و همچنین نظارت بهتری بر عملکرد واحد تجاری فراهم گردد. لی و یو (۲۰۱۶) بیان کردند که اجباری کردن ارائه گزارشگری یکپارچه در محیط اقتصادی آفریقا جنوبی سبب افزایش ارزش در این گونه شرکت‌ها گردیده است. همچنین نتایج ژو و همکاران (۲۰۱۷) نتیجه پژوهش مذکور را تأیید می‌کند.

براساس این رویکرد، زمانی که گزارشگری یکپارچه با دقت لازم اجرا شده باشد، انتظار بر این است که موجبات تخصیص بهینه سرمایه، پایداری و ثبات اقتصادی فراهم گردد. از آنجاییکه گزارشگری یکپارچه رویکردی نوپا در ایران می‌باشد و تاکنون الزامی به تهیه گزارش یکپارچه‌ای که تماماً مبتنی بر چارچوب‌های ابلاغی کمیته بین‌المللی گزارشگری یکپارچه به‌عنوان متولی اصلی آن باشد، ایجاد نشده، لذا این شیوه گزارشگری می‌تواند در سطوح شرکت‌ها متفاوت باشد. لذا اینکه چه عواملی می‌توانند بر ابعاد و میزان گزارشگری یکپارچه در شرکت‌ها مؤثر باشند؟، موضوع قابل بررسی خواهد بود.

پژوهشگرانی نظیر (ایریدل، ۲۰۱۹؛ مارون، ۲۰۱۹؛ بیتندگ و همکاران، ۲۰۱۷) به بررسی تأثیر ویژگی‌های شرکتی بر میزان کیفیت گزارشگری یکپارچه پرداخته‌اند؛ که سهم پژوهش‌های ایران از مطالعه در این حوزه ناچیز و صرفاً به ذکر چارچوب و مفاهیم نظری آن اکتفا شده است و از طرفی تاکنون عوامل مؤثر بر افشای اطلاعات گزارشگری یکپارچه به شکلی که این پژوهش قصد بررسی آن را دارد، طبقه‌بندی نشده است.

امید است با انجام این پژوهش بتواند اطلاعات سودمندی را در اختیار تدوین‌کنندگان استانداردهای حسابداری، مسئولان سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سایر ذینفعان قرار دهد و موجبات رشد و توسعه پژوهش و مبانی نظری در این حوزه را فراهم آورد. ساختار کلی پژوهش بدین صورت می‌باشد که ابتدا نیز سعی شده است که منطبق با توضیحاتی که در قسمت مقدمه پژوهش ارائه شده، یک درک صحیح از گزارشگری یکپارچه و پیامدهای اقتصادی و ارتباط آن با ویژگی‌های شرکتی حاصل شود. سپس به گام‌های عملی اجرای این پژوهش و روش جمع‌آوری داده‌ها و روش تجزیه و تحلیل آن‌ها پرداخته شده و در نهایت به تجزیه و تحلیل یافته‌ها، ارائه نتایج و ارائه پیشنهادها کاربردی و پژوهش‌های آتی پرداخته شده

است. لازم به ذکر است که درک صحیح نتایج این پژوهش در گروی درک سیر منطقی مطالب مطرحه دارد.

## مبانی نظری پژوهش

### کیفیت گزارشگری یکپارچه و پیامدهای اقتصادی

حوادث مهمی مانند رسوایی انتشار دیزل‌های فولکس واگن، شکست شرکت‌ها و بانک‌ها، نگرانی‌های مربوط به تغییر اقلیم، باعث گردیده که پژوهشگران توجه بیشتری بر لزوم شفافیت مؤثر اطلاعات در مورد مسائل اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی داشته باشند؛ اطلاعاتی فراتر از اظهارات مالی رایج که نه تنها اطلاعات اجتماعی، محیطی را شامل می‌شود، بلکه اثرات تخریبی بر ارزش اکولوژی را در برگیرد.

اگرچه در سال‌های اخیر شرکت‌ها با استفاده از رویکردهای مختلف گزارشگری سازمانی، مقادیر گسترده‌ای از افشای مالی و غیرمالی را آغاز کرده‌اند؛ اما این افزایش روزافزون افشای شرکت‌ها به‌ویژه در گزارش‌های پایداری برای مسئولیت‌پذیری سازمانی، ضروری اما ناآگاهانه است (میلن و گری ۲۰۱۳؛ براون و دیلارد ۲۰۱۴). ویلیامز و آدامز (۲۰۱۳) در مطالعه خود، نتیجه گرفتند که افشاها متأثر از ملاحظاتی غیر از شفافیت و پاسخگویی هستند. از جمله این ملاحظات می‌توان به حفظ مشروعیت سازمانی از طریق اقدامات نمادین اشاره نمود. مطالعات دانشگاهی نشان می‌دهند که گزارش‌های سازمانی به‌طور مداوم به‌عنوان ابزار مشروعیت بخشی مورد استفاده قرار می‌گیرند و به‌جای اینکه مکانیسمی برای پاسخگویی باشند، ماهیت تشریفاتی پیدا می‌کنند که ضمن همراهی با تکنیک‌های خاص مدیریت تأثیر عملکرد سازمانی را مطلوب نشان می‌دهد (برنان و همکاران، ۲۰۰۹؛ ویلیامز و آدامز، ۲۰۱۳، وورواچیز و همکاران ۲۰۱۶). از طرفی شرکت‌ها از هزینه‌های اختصاصی مرتبط با افزایش تعداد الزامات افشای اطلاعات ناراضی هستند؛ بنابراین نیاز به ایجاد یک راه حل برد-برد وجود دارد که از یک طرف اقدامات اساسی برای پاسخگویی سازمانی را برآورده کند و از سوی دیگر برای سازمان‌ها مقرون به‌صرفه باشد. گزارشگری یکپارچه به‌طور حتم بسیاری از مشکلات مرتبط با هنجارهای گزارش‌دهی سازمانی رایج را برطرف می‌سازد و به‌عنوان یک گزینه جایگزین پیشنهاد شده است. هدف گزارشگری یکپارچه تشویق شرکت‌ها برای داشتن گزارشی فراتر از گزارشگری

مالی و ارائه نمایشی جامع و یکپارچه از عملکرد شرکت در مسائل اقتصادی و پایداری است (کینگ، ۲۰۰۹).

بر اساس چارچوب گزارشگری یکپارچه منتشرشده، یک گزارش یکپارچه بیان می‌کند که چگونه استراتژی، حاکمیت، عملکرد و چشم‌انداز یک سازمان در کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت به خلق ارزش منتهی می‌شوند. مخاطب هدف گزارش یکپارچه، تأمین‌کنندگان سرمایه مالی و صاحبان کنونی و آینده سرمایه هستند. چارچوب گزارشگری یکپارچه به این نکته اشاره می‌کند که یک گزارش یکپارچه باید تمام ذینفعان را منتفع نماید (اکلز و همکاران، ۲۰۱۹).

طبق گزارش کنسول بین‌المللی گزارش‌دهی یکپارچه (۲۰۱۳) هدف اصلی گزارش یکپارچه توضیح این امر برای تهیه‌کنندگان سرمایه است که چگونه یک سازمان در طی یک زمان مشخص ارزش آفرینی می‌کند؛ بنابراین حاوی اطلاعات مرتبط مالی و غیرمالی است که نیازهای اطلاعاتی همه سهامداران علاقه‌مند به قابلیت سازمان در ایجاد ارزش را در برمی‌گیرد؛ که طیف گسترده‌ای از ذینفعان مانند کارکنان، مشتریان، تهیه‌کنندگان، شرکای تجاری، جوامع محلی، قانون‌گذاران، تنظیم‌کنندگان و سیاست‌گذاران را شامل می‌شود. در نتیجه این گزارش اشاره دارد که کاربران اصلی گزارش‌های یکپارچه تهیه‌کنندگان سرمایه هستند؛ بنابراین مطابق با این گزارش محور اصلی پژوهش حاضر مطالعه بر روی این مسئله است که چگونه کیفیت گزارش یکپارچه با عملکرد شرکت‌ها مرتبط است. در تضاد با گزارشگری یکپارچه مخالفان این رویکرد، نظریه هزینه‌های اختصاصی افشا را مطرح می‌نمایند. از دلایلی که مخالفان گزارشگری یکپارچه مطرح می‌نمایند این است که افشاسازی، اطلاعات محرمانه را آشکار می‌سازد که این عامل هزینه‌بر است.

آریا و همکاران (۲۰۱۰) بیان می‌کنند که هزینه‌های افشاسازی اختصاصی حاصل از گزارشگری یکپارچه بیش از منفعت آن می‌باشد. براساس این نظریه، اگر گزارش‌دهی یکپارچه شرکت را مجبور به افشاسازی اطلاعات اختصاصی کند، پیش‌بینی می‌شود که عملکرد آتی شرکت رابطه‌ای منفی با گزارش‌دهی یکپارچه داشته باشد.

### ویژگی‌های شرکتی و کیفیت گزارشگری یکپارچه

تاکنون پژوهش‌های پراکنده‌ای در خصوص تأثیر ویژگی‌های شرکتی بر کیفیت گزارشگری یکپارچه صورت گرفته است. آکیتونو و همکاران (۲۰۱۴) بیان می‌کنند که از دیدگاه تئوری نمایندگی، شرکت‌هایی با ویژگی‌های خاص مانند اندازه، ترکیب هیئت‌مدیره به احتمال زیاد مشکل نمایندگی بالاتری دارند و در نتیجه این احتمال وجود دارد که اطلاعات بیشتری را به دلیل مشکل عدم تقارن اطلاعاتی افشا کنند. عدم تقارن اطلاعاتی زمانی وجود دارد که مدیران اطلاعاتی در مورد فرصت‌های سرمایه‌گذاری داشته باشند که ارائه‌دهندگان سرمایه از آن بی اطلاع باشند. این کمبود اطلاعات کافی به احتمال زیاد مشکل عدم موفقیت بازار یا بازار ناکارا را ایجاد می‌کند. بنابراین فراهم کردن گزارش‌های یکپارچه منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و تأمین‌کنندگان سرمایه می‌شود (ون در، ۲۰۱۶).

همچنین تئوری اقتضایی بیان می‌کند که شرکت‌ها با توجه به شرایطی درونی خود نسبت به رویکرد گزارشگری یکپارچه واکنش نشان می‌دهند. اتلی (۱۹۸۰) اظهار می‌دارد که یک نظریه اقتضایی باید جنبه‌های خاصی از سیستم حسابداری را که دارای شرایط خاصی می‌باشد را شناسایی و آن را متناسب با شرایط شرکت وفق دهد. گزارش یکپارچه به‌عنوان جزئی از سیستم حسابداری نمونه بارزی از این موارد می‌باشد. با توجه به اینکه چارچوب گزارشگری یکپارچه روش‌های اندازه‌گیری یا موارد افشای شاخص‌های کلیدی عملکرد را مشخص نمی‌کند، مسئولین تهیه و ارائه گزارش‌ها با توجه به شرایط خاص سازمان، باید قضاوت کنند تا مشخص کنند که چه مواردی مهم هستند و چگونه افشای این گزارش‌ها در گزارش‌های یکپارچه آورده شود.

### پیشینه تجربی پژوهش

پیستونی و همکاران (۲۰۱۹) در پژوهشی به بررسی میزان کیفیت گزارشگری یکپارچه از سوی شرکت‌هایی پرداختند که این نوع گزارشگری را در دستور کار خود قرار داده‌اند. آن‌ها معتقدند اگرچه گزارشگری یکپارچه جدیدترین تکامل جنبش گزارشگری شرکت است، ولی به‌خوبی در شرکت‌ها انجام نمی‌شود. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت گزارشگری یکپارچه پایین است.

آیردل (۲۰۱۹) به بررسی رابطه بین کیفیت گزارشگری یکپارچه و ویژگی‌های شرکتی برای ۱۰۰ مشاهده شرکت - سال در دوره زمانی ۲۰۰۷-۲۰۱۳ در بورس اوراق بهادار ژوهانسبورگ پرداخت. نتایج پژوهش نشان داد که بین کیفیت گزارشگری یکپارچه و طول آن رابطه معناداری وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش حاکی از آن است که ویژگی‌های مختلف شرکت‌ها (سودآوری، اندازه هیئت‌مدیره، تنوع جنسیتی و اندازه شرکت) اثرات متفاوتی بر سطح کیفیت گزارشگری یکپارچه دارد. همچنین بین اهرم مالی و کیفیت گزارشگری یکپارچه ارتباط معناداری یافت نگردید.

روباتوم و لاک (۲۰۱۹) با تکیه بر نظریه شبکه، به بررسی ظهور گزارشگری یکپارچه پرداختند که از سوی مجمع بین‌المللی گزارشگری یکپارچه توسعه یافته است و به این نتیجه رسیدند که گزار شگری یکپارچه اساس گزار شگری شرکت‌ها را تغییر می‌دهد؛ اما این تغییر بدون توجه به چارچوب‌های موجود گزارشگری رخ نمی‌دهد. همچنین این نوع گزارشگری ضمن نشان دادن نگرانی‌های مربوط به پیچیدگی و غیراصولی بودن گزارش‌های موجود، به ایجاد چارچوبی مقبول برای گزارشگری محیطی، اجتماعی و راهبردی کمک می‌کند.

منکوچی (۲۰۱۷) در پژوهشی به بررسی اطلاعات آینده‌نگر در گزارش‌های یکپارچه در ۲۸۲ گزارش ثبت شده در وب سایت شورای بین‌المللی گزارشگری یکپارچه پرداخت. نتایج پژوهش حاکی از آن است که شرکت‌ها تمایلی به ارائه گزارش‌های یکپارچه اطلاعاتی آینده‌نگر ندارند. نتایج نشان می‌دهد که سودآوری و اندازه شرکت با سطح خاصی از اطلاعات آینده‌نگر رابطه آماری معناداری دارند. در عوض میزان ارتباط اطلاعات آینده‌نگر و اهرم مالی بسیار ناچیز است.

بیتندآگ و همکاران (۲۰۱۷) به بررسی ویژگی‌های شرکتی و گزارشگری یکپارچه در ۱۰۰ شرکت ژوهانسبورگ در بین سال‌های ۲۰۱۳-۲۰۱۵ پرداختند. نتایج پژوهش نشان از آن دارد که نوع صنعت، اندازه شرکت، سودآوری و ترکیب اعضای هیئت‌مدیره بر گزارشگری یکپارچه تأثیر گذار است.

بابوکار دوس و ریمیل (۲۰۱۶) در پژوهشی به بررسی اهمیت ارزش اطلاعات حسابداری تحت یک رویکرد گزارشگری یکپارچه پرداختند. این پژوهش می‌تواند پاسخی به موضع‌گیری چارچوب شورای گزارشگری بین‌المللی باشد که بیان می‌نماید اتخاذ رویکرد گزارشگری یکپارچه باعث افزایش کارایی گزارشگری مالی برای سرمایه‌گذاران می‌شود.



نتایج این پژوهش حاکی از آن است که گزارشگری یکپارچه باعث کاهش ارزش خالص دارایی‌ها می‌گردد.

وای لی و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی رابطه میان گزارش‌دهی یکپارچه و ارزش‌گذاری شرکت را مورد بررسی قرار دادند. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که به‌طور میانگین، مزایای گزارش‌دهی یکپارچه از هزینه‌های آن بیشتر است. پیش‌بینی شده که گزارش‌دهی یکپارچه هزینه‌های پردازش اطلاعات در شرکت‌های با محیط اطلاعاتی و عملیاتی پیچیده را کاهش می‌دهد. علاوه بر این، نتایج پژوهش حاکی از آن است که در شرکت‌های با نیازهای مالی خارجی بیشتر رابطه مثبت میان گزارشگری یکپارچه و ارزش‌گذاری شرکت شدیدتر است.

رضایی و همکاران (۱۳۹۸) در پژوهشی به بررسی ارتباط ارزش اطلاعات حسابداری در رویکرد گزارشگری یکپارچه پرداختند. نتایج پژوهش نشان‌داد که بین سود خالص، ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و سود و زیان جامع به‌عنوان متغیرهای مستقل پژوهش با ارزش بازار سهام ارتباط خطی معناداری وجود دارد.

ستایش و مهتری (۱۳۹۷) در پژوهشی به بررسی چارچوبی برای کلیات مبانی نظری گزارشگری یکپارچه در ایران پرداختند. نتایج تحلیل عاملی تأییدی و آزمون‌های آماری نشان داد که هدف اصلی گزارش‌های یکپارچه ارائه اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری است. همچنین تحلیلگران مالی و مرجع پذیرش اوراق بهادار در کنار سرمایه‌گذاران و سهامداران سه گروه مخاطب اصلی را تشکیل می‌دهند. در ارائه این نوع گزارش باید به محدودیت‌هایی مانند فزونی منافع بر مخارج، اهمیت، خصوصیات صنعت و موازنه بین ویژگی‌های کیفی اطلاعات توجه کرد.

فخاری و بابادی (۱۳۹۵) به بررسی گزارشگری یکپارچه به‌منزله پدیده‌ای نوظهور در گزارشگری بین‌المللی پرداخته‌اند. آن‌ها ضمن مرور گزارشگری بین‌المللی یکپارچه، با استفاده از روش توصیفی مطالعه موردی، به بررسی دو شرکت ایرانی از دیدگاه رعایت محتوایی گزارشگری یکپارچه پرداختند. نتایج این بررسی نشان داد که اگرچه این شرکت‌ها گام‌های مؤثری را برای انطباق با معیارهای کمیته بین‌المللی گزارشگری یکپارچه برداشته‌اند، اما تا رسیدن به انطباق کامل با چارچوب‌ها و اصول این نوع گزارشگری فاصله دارند.

با توجه به پژوهش‌های پیشین داخلی می‌توان نتیجه گرفت تاکنون در خصوص اجرای گزارشگری یکپارچه و پیامدهای آن در ایران مقالات اندکی به نگارش درآمده که در قسمت‌های مختلف مقاله به آن‌ها نیز اشاره گردیده است. درواقع، یکی از محدودیت‌های این پژوهش را نیز می‌توان کمبود منابع داخلی در این زمینه دانست. ازاین‌رو، مطالعه انجام‌شده در راستای پر کردن خلا پژوهشی و دستیابی به اهدافی همچون تبیین رویکرد گزارشگری یکپارچه در کشور صورت می‌گیرد.

### فرضیه‌های پژوهش

با توجه به مبانی نظری و پیشینه پژوهش، فرضیه‌ها به صورت زیر تدوین شده‌اند:

فرضیه اول: گزارشگری یکپارچه رابطه معناداری با سودآوری آتی شرکت‌ها دارد.

فرضیه دوم: مالکیت نهادی ارتباط معناداری با گزارشگری یکپارچه دارد.

فرضیه سوم: فرصت رشد ارتباط معناداری با گزارشگری یکپارچه دارد.

فرضیه چهارم: کیفیت حاکمیت شرکتی ارتباط معناداری با گزارشگری یکپارچه دارد.

فرضیه پنجم: اندازه شرکت ارتباط معناداری با گزارشگری یکپارچه دارد.

### روش‌شناسی پژوهش

با توجه به اینکه هدف این پژوهش بررسی پیامدهای اقتصادی کیفیت گزارشگری یکپارچه با توجه به نقش ویژگی‌های شرکتی می‌باشد، از لحاظ هدف کاربردی می‌باشد. این پژوهش، بدلیل جمع‌آوری اطلاعات گذشته شرکت‌ها پس‌رویدادی بوده و از تحلیل همبستگی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده می‌شود. مدل‌های آماری به کار گرفته شده در این پژوهش، مدل رگرسیونی چند متغیره می‌باشد و همچنین جهت آزمون فرضیه‌ها از داده‌های ترکیبی استفاده گردیده است. در این پژوهش از نرم‌افزار اکسل برای جمع‌آوری و طبقه‌بندی داده‌های خام و از نرم‌افزار ایویوز نسخه 9.5 برای تجزیه و تحلیل رگرسیونی چند متغیره بهره گرفته شده است. برای جمع‌آوری داده‌ها در زمینه چارچوب نظری تحقیق و پیشینه آن از کتاب‌های لاتین و فارسی، پایان‌نامه‌ها، مقالات و پایگاه‌های اطلاعاتی و سایت‌های اینترنتی استفاده شده است.

دانش آماری که در تحلیل آماری این تحقیق استفاده می‌شود، شامل آمار توصیفی جهت توصیف و ارائه مشخصات آماری متغیرها و پارامترها و آمار استنباطی شامل تخمین و برآورد ضرایب می‌باشد.

### جامعه آماری پژوهش

جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کل شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در یک بازه زمانی هفت ساله، از سال ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ می‌باشد. در این پژوهش به‌منظور استخراج یک پنل متوازن که اطلاعات آن کامل باشد شرکت‌های عضو جامعه آماری که ویژگی‌های زیر را دارا باشند، به‌عنوان جامعه آماری پژوهش انتخاب شده‌اند:

۱. قبل از سال ۱۳۹۰ در بورس پذیرفته‌شده باشند.
۲. سال مالی آن‌ها منتهی به ۲۹ اسفند باشد و در بازه زمانی پژوهش تغییر سال مالی نداشته باشند.
۳. حداقل هر سه ماه یک‌بار، سهام آن‌ها در بورس اوراق بهادار مبادله شده باشد.
۴. جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری، بانک‌ها، بیمه، واسطه‌گری مالی و شرکت‌های هلدینگ نباشند.
۵. شرکت‌ها در دوره زمانی پژوهش توقف نماد معاملاتی نداشته باشند یا لغو پذیرش نشده باشند.

#### تکانه (۱): تعیین حجم نمونه

تعداد شرکت	شرح
۷۴۶	تعداد کل شرکت‌هایی که تا پایان سال ۱۳۹۶ عضو بورس و فرابورس شده‌اند
(۱۹۵)	تعداد شرکت‌های لغو پذیرش شده یا فعال نبوده‌اند
(۸۵)	تعداد شرکت‌هایی که بین سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶ وارد بورس شده‌اند
(۱۶۷)	شرکت‌های سرمایه‌گذاری، واسطه‌گری مالی و شرکت‌های هلدینگ
(۶۹)	شرکت‌هایی که سال مالی آن‌ها غیر از پایان اسفندماه است
(۵۶)	شرکت‌هایی که سهام آن‌ها بیش از سه ماه معامله نشده است
۱۷۴	حجم جامعه در دسترس

منبع: محاسبات پژوهشگر

### نمونه آماری پژوهش

فرمول کوکران یکی از پرکاربردترین روش‌ها برای محاسبه حجم نمونه آماری است. با استفاده از این فرمول می‌توان حداقل حجم نمونه لازم را از یک جامعه آماری برآورد کرد.

$$n = \frac{\frac{z^2 pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} \left[ \frac{z^2 pq}{d^2} - 1 \right]} \quad \text{رابطه (۱)}$$

در این فرمول  $p$  و  $q$  نسبت موفقیت و شکست هستند که  $۰/۵$  در نظر گرفته می‌شوند.

مقدار  $Z_{\alpha/2}$  در سطح خطای  $۵\%$  برابر  $۱/۹۶$  است.

مقدار خطای  $d$  نیز  $۵\%$  در نظر گرفته می‌شود.

مقدار  $N$  معرف حجم جامعه مورد نظر است.

با توجه به آزمون کوکران نتیجه آزمون نشان‌دهنده این است که تعداد  $۱۲۰$  شرکت به‌عنوان نمونه جامعه آماری مشخص شده است.

### مدل و متغیرهای پژوهش

برای آزمون فرضیه اول پژوهش از مدل پژوهش وای لی و همکاران (۲۰۱۵) بهره گرفته شده است. مدل رگرسیونی فرضیه اول پژوهش به شرح زیر است:

$$ROA_{it+1} = \alpha + \beta_1 IRSCORE_{it} + \beta_2 COMPLEX_{it} + \beta_3 SALES_{it} + \beta_4 LEV_{it} + \beta_5 OUTDIR_{it} + \beta_6 SALES_{it} + \beta_7 PROFIT_{it} + \beta_8 CF_{it} + \beta_9 ROA_{it} + \beta_{10} LAGGEDTOBIN_{it} + \beta_{11} Mbit_{it} + \beta_{12} SIZE_{it} + \beta_{13} RET_{it} + \beta_{14} COEQ_{it} + \beta_{15} DumIND_{it} + \beta_{16} DumYRS_{it} + \epsilon_{it} \quad \text{مدل (۱)}$$

### متغیر وابسته

در این پژوهش به منظور بررسی پیامدهای اقتصادی آتی از شاخص  $ROA$  استفاده شده است.  $ROA_{t+1}$  = بازده بر دارایی‌ها برای سال آتی که از حاصل تقسیم درآمد خالص بر دارایی‌ها به دست می‌آید.

## متغیر مستقل

IRSCORE = شاخص امتیاز گزارش دهی یکپارچه، ترکیبی از اطلاعاتی است که شرکت‌ها در گزارش‌ها یکپارچه‌شان فراهم می‌کنند. مطابق با چارچوب گزارش یکپارچه بین المللی (IIR) توسط شورای گزارش یکپارچه بین المللی (IIRC) (دسامبر، ۲۰۱۳)، ۸ عنصر محتوای اصلی گزارش دهی یکپارچه را تشکیل می‌دهند که این ۸ عنصر عبارتند از: ۱- بررسی کلی واحد سازمانی و محیط خارجی ۲- استراتژی‌ها و نحوه تخصیص منابع ۳- الگوی کسب و کار ۴- حاکمیت ۵- فرصت‌ها و ریسک‌های سازمان ۶- عملکرد سازمان ۷- چشم‌انداز آینده ۸- آماده‌سازی و ارائه.

در هر عنصر محتوای اصلی، ۵ پرسش را برای سنجش جامع بودن و کیفیت افشاسازی گزارشگری یکپارچه بر مبنای اصول تعیین شده در کنسول بین المللی گزارشگری یکپارچه طرح ریزی شده است. پاسخ به هر پرسش را با یک مقیاس صفر تا پنج ارزیابی می‌شود که در آن صفر نشان‌دهنده عدم تطابق با اصول گزارشگری یکپارچه و امتیاز ۵ نشان‌دهنده تبعیت قوی از اصول گزارشگری یکپارچه است. در نتیجه، امتیاز حداقل هر عنصر اصلی محتوا صفر و امتیاز حداکثر برای هر جزء اصلی محتوا ۲۵ است. در نتیجه، امتیاز نهایی کیفیت گزارشگری یکپارچه بین ۰ تا ۲۰۰ امتیاز است؛ و در نهایت به منظور کوچک و همگن کردن داده‌ها، امتیاز به دست آمده برای هر شرکت در هر سال تقسیم بر حداکثر امتیاز ۲۰۰ می‌گردد. و نسبتی از معیار صفر تا یک بدست می‌آید هر چه امتیاز بدست آمده به یک نزدیک تر باشد نشان از کیفیت بالای گزارشگری یکپارچه دارد.

برای آزمون فرضیه‌های دوم تا پنجم پژوهش از مدل‌های پژوهش (ایریدل، ۲۰۱۹؛ مارون، ۲۰۱۹؛ بیتداگ و همکاران، ۲۰۱۷) بهره گرفته شده است.

مدل رگرسیونی فرضیه دوم تا پنجم پژوهش

$$\begin{aligned} \text{IRSCORE}_{it} = & \beta_0 + \beta_1 \text{INST}_{it} + \beta_2 \text{GROWTH}_{it} \\ & + \beta_3 \text{OPP}_{it} + \beta_4 \text{QG}_{it} + \beta_5 \text{SIZE}_{it} + \beta_6 \text{ROA}_{it} + \beta_7 \text{LVG}_{it} \\ & + \beta_8 \text{SALESGR WTH}_{it} + \beta_9 \text{COMPLEX}_{it} + \beta_{10} \text{OUTDIR}_{it} + \beta_{11} \text{COEQ}_{it} + \beta_{12} \text{Dum} \\ & \text{IND}_{it} + \beta_{13} \text{Dum YRS}_{it} + \varepsilon_{it} \end{aligned} \quad (2) \text{ مدل}$$

### متغیر وابسته

IRSCORE = شاخص امتیاز گزارش‌دهی یکپارچه، ترکیبی از اطلاعاتی است که شرکت‌ها در گزارش‌ها یکپارچه‌شان فراهم می‌کنند. مطابق با چارچوب گزارش‌دهی یکپارچه به واسطه شورای گزارش‌دهی یکپارچه بین‌المللی، ۸ عنصر محتوای اصلی گزارش‌دهی یکپارچه را تشکیل می‌دهند که این ۸ عنصر عبارتند از: ۱- برر سی کلی واحد سازمانی و محیط خارجی ۲- استراتژی‌ها و نحوه تخصیص منابع ۳- الگوی کسب و کار ۴- حاکمیت ۵- فرصت‌ها و ریسک‌های سازمان ۶- عملکرد سازمان ۷- چشم‌انداز آینده ۸- آماده‌سازی و ارائه.

در هر عنصر محتوای اصلی، ۵ پرسش را برای سنجش جامع بودن و کیفیت افشاسازی گزارش‌گیری یکپارچه بر مبنای اصول تعبیه شده در کنسول بین‌المللی گزارش‌گیری یکپارچه طرح‌ریزی شده است. پاسخ به هر پرسش را با یک مقیاس صفر تا پنج ارزیابی می‌شود که در آن صفر نشان‌دهنده عدم تطابق با اصول گزارش‌گیری یکپارچه و امتیاز ۵ نشان‌دهنده تبعیت قوی از اصول گزارش‌گیری یکپارچه است. در نتیجه، امتیاز حداقل هر عنصر اصلی محتوا صفر و امتیاز حداکثر برای هر جزء اصلی محتوا ۲۵ است. در نتیجه، امتیاز نهایی کیفیت گزارش‌گیری یکپارچه بین ۰ تا ۲۰۰ امتیاز است؛ (وای لی و همکاران، ۲۰۱۵)

و در نهایت به منظور کوچک و همگن کردن داده‌ها، امتیاز به‌دست آمده برای هر شرکت در هر سال تقسیم بر حداکثر امتیاز ۲۰۰ می‌گردد. نسبتی از معیار صفر تا یک بدست می‌آید؛ هر چه امتیاز بدست آمده به یک نزدیک‌تر باشد نشان از کیفیت بالای گزار شگری یکپارچه دارد.

### متغیرهای مستقل

INST: نسبت سهام عادی در اختیار سرمایه‌گذاران نهادی شرکت i در سال t.

GROWTH. OPP: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری.

Quality Governance (QG): از لگاریتم حاصل جمع شاخص حاکمیت شرکتی برای هر شرکت بدست می‌آید. شاخص کیفیت حاکمیت شرکتی چک لیست تعدیل داده شده منطبق با شرایط بورس ایران براساس پژوهش دی تولدو و بوکاتو (۲۰۱۳) متشکل از ۲۲ مؤلفه در حوزه‌های (دسترسی و محتوای اطلاعات و کنترل، شفافیت) انتخاب گردیده و به هر یک از

مؤلفه‌ها امتیاز ۰ یا ۱ تعلق می‌گیرد و از جمع‌زدن هر یک از این شاخص‌ها کیفیت حاکمیت شرکتی تعیین می‌گردد. هرچه این شاخص امتیاز بیشتری داشته باشد شرکت از کیفیت حاکمیت بالاتری برخوردار است و بالعکس.

### متغیرهای کنترلی

COMPLEX: به پیروی از پژوهش‌های بوشمن و همکاران (۲۰۰۴) و کولز و همکاران (۲۰۰۸) یک متغیر مجازی است که اگر امتیاز عاملی مشترک برای پیچیدگی سازمانی بیش از ارزش میانه نمونه باشد ۱ و در غیر این صورت صفر است. ما پیچیدگی شرکت را براساس تحلیل عامل مشترک ۳ معیار با کاربرد گسترده پیچیدگی سازمانی می‌سنجیم: نسبت موجودی کالا و حساب‌های دریافتی به کل دارایی‌ها (INVREC)، اندازه شرکت (SIZE) و نسبت دارایی‌های نامشهود به کل دارایی‌ها. در نتیجه امتیاز پیچیدگی سازمانی بالاتر را به شرکت‌های متنوع شده، شرکت‌هایی با دارایی ناملموس بالا و شرکت‌های بزرگ اختصاص می‌دهد

SALESG: نرخ رشد فروش سال جاری نسبت به سال قبل

LEV: از نسبت کل بدهی به کل دارایی محاسبه می‌شود

OUTDIR: نسبت مدیران خارجی به کل اعضای هیئت‌مدیره.

SALES: نسبت فروش به جمع کل دارایی‌ها سال قبل

PROFIT: سودآوری شرکت‌ها تعدیل‌شده با فروش دوره

CF: جریان وجوه نقد عملیاتی تعدیل‌شده با کل دارایی‌ها

ROA: نرخ بازده دارایی‌ها برابر سود خالص به کل دارایی‌ها

LAGGEDTOBIN: شاخص توپین با یک وقفه تأخیر

M/B: نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری

SIZE: لگاریتم طبیعی کل دارایی‌های شرکت

RET: بازده سهام بر اساس میانگین چهارماهه بعد از هر سال مالی محاسبه می‌گردد.

همچنین برای برطرف کردن مشکل خودهمبستگی سریالی در مدل‌های آماری از متغیرهای مجازی سال و صنعت (INDUSTRY\_DUMMIES, PERIOD) بهره گرفته شده است.

COE Q: نحوه محاسبه هزینه حقوق صاحبان سهام از طریق مدل رشد گوردون:

در این مدل با فرض اینکه  $k$  معرف هزینه سرمایه سهام عادی (نرخ بازده مورد انتظار سهامداران عادی) باشد، می‌توان  $k$  را از رابطه زیر بدست آورد:

$$\text{Cost of equity} = \frac{D_1}{P_0} + g \quad \text{رابطه (۲)}$$

در مدل فوق:

$D_1$ : سود نقدی پرداخت شده در پایان سال اول،

$P_0$ : قیمت هر سهم در ابتدای سال

$g$ : نرخ رشد سود تقسیمی که از رابطه زیر بدست می‌آید.

$$g = \left[ \frac{EPS_t}{EPS_0} \right]^{\left( \frac{1}{t} \right)} - 1 \quad \text{رابطه (۳)}$$

## یافته‌های پژوهش

### آمار توصیفی

شاخص‌های توصیف داده‌ها به سه گروه شاخص‌های مرکزی (مانند میانگین و میانه)، شاخص‌های پراکندگی (مانند انحراف معیار)، شاخص‌های شکل توزیع (مانند شاخص‌های چولگی و کشیدگی) تقسیم می‌شوند. نگاره (۲) آمار توصیفی مربوط به متغیرهای مدل آزمون فرضیه‌های پژوهش را برای ۱۲۰ شرکت عضو نمونه، طی ۷ سال، نشان می‌دهد. نزدیک بودن میانگین و میانه متغیرها نشان از نرمال بودن داده‌ها دارد. انحراف معیار میزان پراکندگی داده‌ها را نمایان می‌سازد. همان‌طور که مشاهده می‌شود اکثر متغیرهای پژوهش از توزیع نرمال نسبی برخوردارند. وجود ضریب چولگی مثبت نشان‌دهنده چولگی به راست می‌باشد و این چولگی به راست به دلیل بزرگ بودن میانگین نسبت به میانه است و چولگی‌های منفی نشان‌دهنده



چولگی به چپ می‌باشد. کشیدگی بالاتر از نرمال برخی متغیرها نشان‌دهنده آن است که داده‌ها حول میانگین متمرکز شده‌اند. در نگاره (۲) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش شرح داده شده است.

### نگاره (۲): آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	نماد	مشاهده	میانگین	کمترین مقدار	بیشترین مقدار	انحراف معیار	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی
گزارشگری یکپارچه	IRSCORE	۸۴۰	۰/۷۰	۰/۹۳	۰/۳۱	۰/۱۶	-۰/۴۶	۲/۳۳
استقلال هیئت‌مدیره	OUTDIR	۸۴۰	۰/۶۹	۰/۶۰	۰/۸۵	۰/۱۰	۰/۱۲	۱/۰۶
مالکیت نهادی	INST	۸۴۰	۰/۵۰	۰/۱۰	۰/۹۵	۰/۲۴	-۰/۶۲۷	۲/۸۰۳
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	M/B	۸۴۰	۲/۲۲	۵/۶۵	۰/۶۰	۱/۱۰	۰/۷۸	۳/۲۲
فرصت رشد	GROWTH. OPP	۸۴۰	۲/۲۷۳	۰/۶۰	۶/۱۸۰	۱/۱۳۷	-۰/۹۴۴	۳/۴۶۳
کیفیت حاکمیت شرکتی	QG	۸۴۰	۲/۶۶۸	۲/۴۸۴	۲/۷۷۲	۰/۰۷۸	-۰/۵۳۱	۲/۶۳۳
نرخ رشد فروش	SALESG	۸۴۰	۰/۱۸	۰/۷۵	-۰/۲۸	۰/۲۳	۰/۲۴	۲/۷۶
ارزش شرکت	TOBINQ	۸۴۰	۱/۲۰	۲/۵۵	۰/۴۸	۰/۵۰	۰/۹۲	۳/۱۲
سودآوری	PROFIT	۸۴۰	۰/۱۳	۰/۴۱	-۰/۰۷	۰/۰۹	۰/۵۶۹	۲/۸۶
نسبت فروش به کل دارایی سال قبل	SALES	۸۴۰	۰/۷۵	۰/۲۸	۱/۷۹	۰/۳۲۲	۱/۰۳۵	۳/۷۸۷
اندازه شرکت	SIZE	۸۴۰	۱۴/۲۸	۱۱/۰۴	۱۹/۲۵	۱/۴۵۳	۰/۸۸۹	۳/۹۶۸
جریان نقد عملیاتی	CF	۸۴۰	۰/۲۸	۰/۶۷	۰/۰۷	۰/۱۴	۰/۵۶	۲/۷۶
اهرم مالی	LEV	۸۴۰	۰/۶۰	۰/۹۲	۰/۲۵	۰/۱۵	-۰/۰۹	۲/۳۲
آمار توصیفی متغیرهای مجازی پژوهش								
متغیر	نماد	تعداد فراوانی	درصد فراوانی		تعداد فراوانی صفر	تعداد فراوانی صفر	یک	یک
			تعداد فراوانی	تعداد فراوانی				
پیچیدگی شرکت	COMPLEX	۳۶۱	۴۷۹	۵۷	۴۳			

منبع: محاسبات پژوهشگر

## آمار استنباطی

### آزمون ریشه واحد (مانایی) متغیرهای پژوهش

قبل از برآورد مدل رگرسیون بر روی داده‌ها، لازم است مانایی تک‌تک متغیرها بررسی شود چون در صورتی که متغیرها نامانا باشند، باعث بروز مشکل رگرسیون کاذب می‌شود. در این پژوهش برای بررسی مانایی متغیرها از آزمون لوین و همکاران (۲۰۰۲) استفاده گردیده است. فرض صفر در این آزمون وجود ریشه واحد یا به‌طور معادل، عدم مانایی متغیرها می‌باشد که اگر سطح معناداری کمتر از ۵ درصد باشد فرض صفر رد می‌شود و متغیرها پایا هستند. با توجه به اینکه سطح معناداری متغیرهای پژوهش کمتر از ۵ درصد است نشان‌دهنده این است که متغیرها پایا هستند. در نتیجه، شرکت‌های مورد بررسی تغییرات ساختاری نداشته و استفاده از این متغیرها در مدل باعث به وجود آمدن رگرسیون کاذب نمی‌شود.

### نتایج آزمون فروض رگرسیون

صحیح بودن نتایج حاصل از تخمین مدل رگرسیون تا حد بسیار زیادی به مقادیر خطا و ویژگی‌های آن بستگی دارد. در صورتی می‌توان به نتایج رگرسیون اتکا کرد که ویژگی‌های اولیه مدل رعایت شده باشند. برای بررسی همسان بودن واریانس خطاهای مدل از آزمون بروش پاگان گادفری استفاده شده است (بنی مهد و همکاران، ۱۳۹۵). یکی دیگر از فرض‌های اساسی در تخمین مدل رگرسیون، عدم خودهمبستگی بین جملات خطا یا همبستگی سریالی می‌باشد. از روش‌های مرسوم برای بررسی وجود یا عدم وجود خودهمبستگی بین مقادیر خطا در وقفه اول آزمون دوربین واتسون و در وقفه دوم آزمون بروش گادفری می‌باشد که خودهمبستگی را در مراتب مختلف ارزیابی می‌کند. همچنین یکی دیگر از فرضیات که در زمان استفاده از حداقل مربعات معمولی در نظر گرفته می‌شود، این است که متغیرهای توضیحی به هم وابسته نباشند. زمانی که بین متغیرهای توضیحی رابطه‌ای وجود نداشته باشد، گفته می‌شود آن‌ها نسبت به هم متعامد هستند. یکی از جامع‌ترین روش‌ها برای بررسی هم‌خطی متغیرهای توضیحی در مدل، عامل تورم واریانس می‌باشد. اگر ضرایب مدل برآورد شده کمتر از عدد ۱۰ باشد، مشکل هم‌خطی وجود نخواهد داشت (افلاطونی، ۱۳۹۴). برای بررسی آزمون

نرمال بودن مقادیر خطا از آزمون جارکیو برا استفاده گردید؛ و در نهایت برای بررسی خطی بودن مدل از آزمون رست رمزی بهره گرفته شده است

### نگاره (۳): نتایج آزمون مفروضات کلاسیک

فرضیه	آزمون ناهمسانی واریانس		خود همبستگی مرتبه دوم		آزمون تصریح مدل	
	آماره	معناداری	آماره	معناداری	آماره	معناداری
اول	۱/۹۸۹	۰/۰۰۲۲	۲۶/۳۶	۰/۰۰۰۰	۱/۰۴	۰/۲۹۴
دوم تا پنجم	۱/۷۸۶	۰/۰۱۰۶	۱۲/۴۳۶	۰/۰۰۰۰	۰/۷۶۷	۰/۴۴۳

منبع: یافته‌های پژوهشگر

در مدل فرضیه‌های پژوهش با توجه به مقدار آماره و سطح معناداری آزمون تصریح مدل (بیش از ۰/۰۵) بنابراین فرض صفر مبنی بر خطای تصریح مدل رد می‌گردد؛ و خطی بودن مدل تأیید می‌گردد. همچنین نتایج مفروضات کلاسیک حاکی از آن است که مشکل ناهمسانی واریانس و خود همبستگی خطای مدل وجود دارد. که به منظور رفع مشکل ایجاد شده از روش رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته بهره گرفته شده است.

### نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

#### فرضیه اول

با توجه به بکارگیری مدل رگرسیون چند متغیره مبتنی بر داده‌های ترکیبی، برای بررسی معناداری کل مدل از آماره F استفاده می‌گردد. با توجه به احتمال آماره F محاسبه شده در نگاره (۴) (۰/۰۰۰۰) مشخص می‌گردد که مدل معنادار بوده و حداقل یکی از ضرایب مدل رگرسیونی مخالف صفر است. مقدار دوربین واتسون برآورد شده برابر با ۱/۶۵ است و از آنجائی که مقدار محاسبه شده در محدوده بین ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد بنابراین این مقدار بیانگر این موضوع است که بین باقیمانده‌ها خود همبستگی نوع اول وجود ندارد.

## نگاره (۴): نتایج آزمون فرضیه اول پژوهش

$ROA_{it+1} = \alpha + \beta_1 IRSCORE_{it} + \beta_2 LEV_{it} + \beta_3 SALES_{it} + \beta_4 MB_{it} + \beta_5 SIZE_{it} + \beta_6 PROFIT_{it} + \beta_7 RET_{it} + \beta_8 CF_{it} + \beta_9 LAGGEDROA_{it} + \beta_{10} INDUSTRY\_DUMMIES_{it} + \beta_{11} PERIOD_{it} + \epsilon_{it}$					
متغیر پژوهش	ضریب متغیر	خطای انحراف استاندارد	آماره تی استیودنت	سطح معنی داری	عامل تورم واریانس متمرکز
عرض از مبدأ	۰/۰۵۲۷	۰/۰۳	۱/۷۵۶	۰/۰۷۹۹	---
کیفیت گزارشگری یکپارچه	۰/۰۱۷۴	۰/۰۰۷۲	۲/۴۰۰	۰/۰۱۷۰	۱/۳۳
نرخ رشد فروش	-۰/۰۰۶	۰/۰۰۵	-۱/۲۲۲	۰/۲۲۲۵	۲/۴۵
اندازه شرکت	-۰/۰۰۷	۰/۰۱۱	-۰/۶۴۳	۰/۵۲۰۲	۲/۲۸
نسبت فروش به کل دارایی سال قبل	-۰/۰۰۳	۰/۰۱۴	-۰/۲۴	۰/۸۰۹۹	۱/۱۹
نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری	-۰/۰۰۰۴	۰/۰۰۲	-۰/۰۱۷۹	۰/۹۸۵۷	۱/۳۳
اهرم مالی	۰/۰۳۹۳	۰/۰۱۳۸	۲/۸۴۸	۰/۰۰۴۷	۱/۲۱
سودآوری	-۰/۱۱۱	۰/۰۳۹۸	-۲/۷۹۶	۰/۰۰۵۵	۲/۶۳
بازده سهام	۰/۰۰۷۳	۰/۰۰۳۵	۲/۱۰۱	۰/۰۳۶۴	۱/۱۸
جریان نقد عملیاتی	۰/۰۷۱۱	۰/۰۳۳۳	۲/۱۳۱	۰/۰۳۳۹	۱/۲۵
متغیر وابسته با یک وقفه تأخیر	۰/۶۵۳	۰/۰۴۰۹	۱۵/۹۵۳	۰/۰۰۰۰	
کنترل شد					اثرات صنعت و دوره زمانی
ضریب تعیین	۰/۶۶	آماره F	۲۲/۷۸	۰/۰۰۰۰	
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۳	آماره دوربین واتسون		۱/۶۵	

با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر مستقل گزارشگری یکپارچه برابر با (۰/۰۱۷) می‌باشد که مقدار آن کمتر از ۵ درصد می‌باشد؛ بنابراین وجود رابطه معنادار بین کیفیت گزارشگری یکپارچه و سودآوری آتی تأیید گردید و فرضیه اول مورد تأیید قرار گرفت. همچنین با توجه به اینکه ضریب متغیر کیفیت گزارشگری یکپارچه مثبت و برابر (۰/۰۱۷۴) می‌باشد، بنابراین می‌توان بیان نمود که کیفیت گزارشگری یکپارچه سبب افزایش سودآوری آتی شرکت می‌گردد. در فرضیه اول با توجه به اینکه سطح معنی داری متغیر سودآوری، اهرم مالی، بازده

سهام و جریان نقد عملیاتی کمتر از ۵ درصد می‌باشد بنابراین رابطه معناداری با متغیر وابسته پژوهش دارد. ضریب تعیین تعدیل شده برابر با ۶۳ درصد می‌باشد که این مقدار بیانگر این است که حدود ۶۳ درصد رفتار متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی توضیح داده می‌شود. همچنین با توجه به این که مقادیر هیچ کدام از متغیرهای توضیحی در فرضیه اول پژوهش بیش از ۱۰ نمی‌باشد می‌توان بیان کرد که بین متغیرهای توضیحی در مدل پژوهش همبستگی خطی شدیدی وجود ندارد.

### فرضیه‌های دوم تا پنجم

نتایج آزمون فرضیه‌های دوم تا پنجم پژوهش در نگاره (۵) ارائه شده است. در این فرضیه برای برآورد پارامترهای مدل با توجه به وجود ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی خطای مدل از رگرسیون حداقل مربعات تعمیم یافته بهره گرفته شده است.

برای بررسی معناداری کل مدل از آماره  $F$  استفاده گردید. با توجه به احتمال آماره  $F$  محاسبه شده در نگاره (۵) ( $0/0000$ ) مشخص می‌گردد که مدل معنادار بوده و حداقل یکی از ضرایب مدل رگرسیونی مخالف صفر است. مقدار دوربین واتسون برآورد شده برابر با  $1/631$  است و از آنجایی که مقدار محاسبه شده در محدوده بین  $1/5$  تا  $2/5$  قرار دارد بنابراین این مقدار بیانگر این موضوع است که بین باقیمانده‌ها خود همبستگی نوع اول وجود ندارد. با توجه به اینکه سطح معناداری متغیرهای مستقل اندازه شرکت، درصد مالکیت نهادی و فرصت رشد کمتر از ۵ درصد می‌باشد، بنابراین نتایج مدل نشان‌دهنده آن است که در سطح اطمینان ۹۵ درصد، متغیرهای مستقل ویژگی‌های شرکتی اندازه شرکت، درصد مالکیت نهادی و فرصت رشد رابطه معناداری بر کیفیت گزارشگری یکپارچه دارد. که این نتیجه، فرض وجود رابطه معنادار در فرضیه‌های دوم، سوم و پنجم پژوهش را تأیید می‌کند. اما با توجه به اینکه سطح معناداری متغیر مستقل کیفیت حاکمیت شرکتی بیش از ۵ درصد می‌باشد بنابراین فرضیه چهارم پژوهش مبنی بر وجود رابطه معنادار بین کیفیت حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری یکپارچه رد می‌گردد. ضریب متغیر درصد مالکیت نهادی برابر با ( $0/054$ ) که نشان از وجود رابطه معکوس با متغیر وابسته پژوهش دارد. یعنی با افزایش مالکیت نهادی کیفیت گزارشگری یکپارچه شرکت‌ها کاهش می‌یابد.

## تکراه (۵): نتایج آزمون فرضیه پژوهش

IRSCORE <sub>it</sub> =β <sub>0</sub> +β <sub>1</sub> INST <sub>it</sub> +β <sub>2</sub> GROWTH. OPP <sub>it</sub> +β <sub>3</sub> QG <sub>it</sub> +β <sub>4</sub> SIZE <sub>it</sub> +β <sub>5</sub> ROA <sub>it</sub> +β <sub>7</sub> LVG <sub>it</sub> +β <sub>8</sub> SALESGRWTH <sub>it</sub> +β <sub>9</sub> COMPLEX <sub>it</sub> +β <sub>10</sub> OUTDIR <sub>it</sub> +β <sub>11</sub> C OEQ <sub>it</sub> +β <sub>12</sub> DumIND <sub>it</sub> +β <sub>13</sub> DumYRS <sub>it</sub> +ε <sub>it</sub>					
متغیر پژوهش	ضریب متغیر	خطای انحراف استاندارد	آماره تی استیودنت	سطح معنی داری	عامل تورم واریانس متمرکز
عرض از مبدا	۰/۹۱	۰/۱۵۳۳	۵/۹۳۸	۰/۰۰۰۰	---
مالکیت نهادی (INST)	-۰/۰۵۴	۰/۰۲۰۴	-۲/۶۶۸	۰/۰۰۸۲	۱/۲۰۶
اندازه شرکت (FIRM SIZE)	۰/۰۵۱۷	۰/۰۱۴۵	۳/۵۶۸	۰/۰۰۰۴	۱/۴۷۴
فرصت رشد (GROWTH. OPP)	۰/۰۱۴۵	۰/۰۰۴	۳/۶۲۲	۰/۰۰۰۴	۱/۴۵۹
کیفیت حاکمیت شرکتی (QG)	۰/۰۴۶۹	۰/۰۵۷۵	۰/۸۱۶	۰/۴۱۵۳	۱/۳۲۶
استقلال هیئت‌مدیره (OUTDIR)	-۰/۲۰۲	۰/۰۴۰۲	-۵/۰۰۵	۰/۰۰۰۰	۱/۳۱۰
هزینه حقوق صاحبان سهام (COEQ)	-۰/۴۰۷	۰/۰۶۰۱	-۶/۷۸۰	۰/۰۰۰۰	۱/۲۶۲
اهرم مالی (LVG)	-۰/۱۶۱	۰/۰۳۶۲	-۴/۴۶۲	۰/۰۰۰۰	۱/۳۴۳
نرخ بازده دارایی‌ها (ROA)	-۰/۲۰۷	۰/۰۴۶۸	-۴/۴۱۴	۰/۰۰۰۰	۱/۵۷۴
نرخ رشد فروش (SALES GROWTH)	-۰/۰۴۲	۰/۰۱۸۸	-۲/۲۴۷	۰/۰۲۵۶	۱/۴۳۲
پیچیدگی شرکت (COMPLEX)	-۰/۱۰۹	۰/۰۲۸۹	-۳/۷۹۹	۰/۰۰۰۲	۱/۲۵۳
اثرات صنعت و دوره زمانی					
ضریب تعیین	۰/۷۳	آماره F	۲۱/۰۰۵	۰/۰۰۰۰	
ضریب تعیین تعدیل شده	۰/۶۹	آماره دوربین واتسون		۱/۶۳۱	

منبع: یافته‌های پژوهشگر

اما با توجه به اینکه ضرایب متغیرهای مستقل اندازه شرکت و فرصت رشد (۰/۰۵۱۷) و (۰/۰۱۴۵) می‌توان بیان نمود که رابطه مثبت و معناداری بین متغیرهای اندازه شرکت و فرصت رشد با متغیر وابسته پژوهش یعنی کیفیت گزارشگری یکپارچه وجود دارد. مقدار ضریب

تعیین تعدیل شده در نتایج برآورد شده مدل رگرسیونی این فرضیه برابر با ۶۹ درصد می‌باشد که این مقدار بیانگر این است که حدود ۶۹ درصد رفتار متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترلی توضیح داده می‌شود. با توجه به این که مقادیر هیچ کدام از متغیرهای توضیحی پژوهش بیش از ۱۰ نمی‌باشد می‌توان بیان کرد که بین متغیرهای توضیحی پژوهش همبستگی خطی شدیدی وجود ندارد. این موضوع نشان‌دهنده آن است که متغیرهای مستقل اثر نامطلوبی بر برآوردگرهای روش حداقل مربعات ندارد.

### نتیجه‌گیری

هدف این پژوهش بررسی نقش ویژگی‌های شرکتی بر کیفیت گزارشگری یکپارچه و عملکرد آتی شرکت در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد. از آنجایی که در عصر حاضر یکپارچه‌سازی گزارشگری شرکت‌ها امری مهم است و از نظر تئوری این اتفاق نظر وجود دارد که داشتن مجموعه واحد و جامعی از گزارش شرکت‌ها (اعم از گزارش‌های مالی و پایداری) به سود سرمایه‌گذاران است و هزینه‌های کسب اطلاعات را در بازارهای سرمایه سراسر جهان کاهش می‌دهد. وجود تفاوت‌ها در نحوه گزارشگری مالی می‌تواند به عنوان عامل محدودکننده دسترسی سرمایه‌گذار به موقعیت‌های بیشتر برای سرمایه‌گذاری و به تبع آن کاهش استفاده مطلوب از سرمایه منجر شود.

گزارشگری شرکتی و در نهایت پاسخگویی از موضوعات بحث برانگیز و مورد توجه سرمایه‌گذاران و به‌طور کلی جامعه است. سرمایه‌گذاران با استفاده از اطلاعات افشا شده در گزارش‌ها، تصمیمات اساسی اتخاذ می‌کنند. این در حالی است که افزایش پیچیدگی بازارهای مالی و متعاقب آن تقاضای گسترده برای اطلاعات توسط ذینفعان و سهامداران، برخی محدودیت‌های صورت‌های مالی که به شیوه سنتی تهیه می‌شده را بیشتر نمایان ساخته است. در پاسخ به این نیازها کمیته بین‌المللی گزارشگری یکپارچه چارچوب جدیدی تحت عنوان گزارشگری یکپارچه را ایجاد کرده و سعی می‌کند تا در جهت پاسخگویی به نیازهای ذینفعان حرکت کند. از آنجا که تاکنون الزامی به تهیه گزارش یکپارچه‌ای که تماماً مبتنی بر چارچوب‌های ابلاغی کمیته بین‌المللی گزارشگری یکپارچه به‌عنوان متولی اصلی آن باشد، ایجاد نشده لذا این شیوه گزارشگری می‌تواند در سطوح شرکت‌ها متفاوت باشد. از این رو این پژوهش قصد دارد تا بخشی از عواملی که می‌تواند بر کیفیت این نوع

گزارشگری مؤثر با شنیدن را مورد بررسی قرار دهد. فرضیه اول پژوهش به این موضوع می‌پردازد که گزارشگری یکپارچه بر سودآوری آتی شرکت‌ها تأثیر دارد. نتایج فرضیه اول پژوهش بیانگر آن است که چارچوب گزارشگری یکپارچه ادغام مسائل مالی و غیرمالی مربوط نقش مهمی در بهبود عملکرد شرکت ایفا می‌نماید.

نتایج فرضیه دوم نشان می‌دهد که نوع مالکیت نهادی در ایران به صورت گذرا می‌باشد و مالکان به دلیل افق سرمایه‌گذاری کوتاه مدت و گردش پرتفوی بالا انگیزه‌ای برای بهبود در کیفیت گزارشگری یکپارچه ندارند و در خصوص اعمال دستورالعمل‌های افشای گزارشگری یکپارچه به مدیریت تقاضایی نمی‌کنند. همچنین در پژوهش نمازی و کرمانی (۱۳۸۷) این طور استلال شده است که بهتر است مالکیت در دست مالکان نهادی نباشد چرا که در اکثر مواقع هدف سرمایه‌گذاران نهادی کسب منفعت نمی‌باشد. و این گونه نهادها بیشتر به واسطه حمایت‌های خاص نهادهای سیاسی و به منظور دستیابی به اهداف خاص مورد نظر این نهادها اقدام به سرمایه‌گذاری در ساختار مالکیت شرکت‌ها می‌نمایند. فاسیو (۲۰۰۶) بیان می‌کند که شرکت‌های دارای مالکیت نهادی سیاسی با هدف گمراه‌سازی عمدی وجود روابط سیاسی بین شرکت‌ها و نهادهای سیاسی را از سرمایه‌گذاران پنهان سازند که این عمل منجر به افزایش عدم تقارن اطلاعاتی و قربانی شدن سهامداران اقلیت می‌گردد. نتیجه‌ی این فرضیه با پژوهش منکوچی (۲۰۱۷) مطابقت دارد.

فرضیه سوم پژوهش به این موضوع می‌پردازد که آیا فرصت رشد می‌تواند عامل مؤثری بر میزان افشای اطلاعات گزارشگری یکپارچه باشد یا خیر؟ یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که میان فرصت رشد و کیفیت گزارشگری یکپارچه رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج این فرضیه نشان می‌دهد که شرکت‌های با فرصت رشد بالا به احتمال زیاد در آینده نزدیک به منابع بیشتری به جهت پیشبرد اهداف خود نیاز دارند. این شرکت‌ها تمایل دارند از طریق ارائه اطلاعات شفاف و جامع تلاش بیشتری در جذب بیشتر منابع مورد نیاز خود داشته باشند. چرا که مدیریت و حفاظت از حقوق سهامداران اقلیت احتمالاً منجر به کاهش هزینه سرمایه می‌گردد و در نتیجه سرمایه‌گذاران بالقوه رغبت بیشتری به سرمایه‌گذاری در این نوع شرکت‌ها خواهند داشت. نتایج این فرضیه با پژوهش پیتندآگ و همکاران (۲۰۱۷) مطابقت دارد.



در فرضیه چهارم به بررسی رابطه بین حاکمیت شرکتی و کیفیت گزارشگری یکپارچه پرداخته شد که نتایج پژوهش نشان دهنده عدم وجود رابطه معنادار و رد فرضیه سوم می‌باشد. در توجیه رد این فرضیه می‌توان به این موضوع اشاره نمود که الزامات حاکمیت شرکتی توجه کافی به افشا اطلاعات در چارچوب کنسول بین‌المللی گزارشگری یکپارچه ندارد. به همین دلیل بسیاری از تهیه‌کنندگان صورت‌های مالی تمرکز اصلی خود را محدود به افشاهای الزامی از سوی مقررات گذار قراردادده است. نکته قابل توجه این است که صورت‌های مالی شرکت‌های بورسی از لحاظ محتوایی شباهت بسیاری به هم دارند که دلیل این امر را می‌توان عدم توجه به افشای اختیاری دانست. نتایج این فرضیه مطابق با پژوهش منکوچی (۲۰۱۷) و مغایر با پژوهش پیتنداک و همکاران (۲۰۱۷) می‌باشد. دلیل مغایرت را می‌توان به الزامی کردن شرکت‌های بورسی آفریقای جنوبی به رعایت چارچوب گزارشگری یکپارچه دانست. که پژوهش پیتنداک و همکاران (۲۰۱۷) در این محیط صورت گرفته است.

در فرضیه پنجم به بررسی رابطه بین اندازه شرکت و کیفیت گزارشگری یکپارچه پرداخته شد که نتایج پژوهش نشان‌دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار و تأیید فرضیه چهارم می‌باشد. نتایج این فرضیه بیان می‌کند که شرکت‌های بزرگ‌تر نیاز به افشای اطلاعات بیشتر دارند، زیرا آن‌ها توجه بیشتری را از عموم مردم دریافت می‌کنند، فعالیت‌های بیشتری را انجام می‌دهند و تأثیر بیشتری بر جامعه می‌گذارند و به همین دلیل باید مسئولیت اجتماعی بیشتری را به نمایش بگذارند و به دلیل توجه بیشتر عموم، تصویری که شرکت‌ها از خود به جای می‌گذارند با افزایش کیفیت گزارشگری یکپارچه بهبود می‌بخشند. شرکت‌های بزرگ‌تر نیز فشار بیشتری را از گروه‌های ذینفع مختلف برای افشای فعالیت‌های اجتماعی خود تجربه می‌کنند. بنابراین اطلاعات اختیاری بیشتری نسبت دیگر شرکت‌ها ارائه می‌دهند. نتایج این فرضیه با پژوهش‌های ایردل (۲۰۱۹)، پیتنداک و همکاران (۲۰۱۷) مطابقت دارند.

با توجه به تدوین چارچوب مربوط به کلیات مبانی نظری پیامدهای اقتصادی و بدیع و تازه بودن مفهوم کیفیت گزارشگری یکپارچه، به دانش‌گاہیان حوزه حسابداری و مالی پیشنهاد می‌شود تا در حوزه آموزش و دانش مرتبط با گزارشگری یکپارچه توجه جدی به آموزش این مباحث در دانشگاه‌ها داشته باشند و به تحلیل مبانی نظری این نوع گزارشگری بپردازند. ضمناً به سازمان بورس اوراق بهادار تهران و سازمان حسابرسی که ارائه‌کننده رهنمودها، تدوین‌کننده

مقررات گزارشگری مالی و غیرمالی می‌باشند، پیشنهاد می‌شود تا به بررسی جامع این نوع گزارشگری و تدوین استاندارد با رویکرد یکپارچه اقدام کنند. به پژوهشگران آتی نیز پیشنهاد می‌گردد به بررسی تجربی تأثیر ساختار مالکیت بر میزان افشای اطلاعات گزارشگری یکپارچه در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران بپردازند. همچنین تحلیل سایر پیامدهای اقتصادی گزارشگری یکپارچه با رویکردهای معادلات ساختاری می‌تواند مفید باشد.

### پی نوشت

- |    |                             |    |                      |
|----|-----------------------------|----|----------------------|
| ۱  | Deloti                      | ۲  | Eklis                |
| ۳  | Financial Reporting Console | ۴  | Anderson and et al   |
| ۵  | Deloueeit                   | ۶  | Lee and eieu         |
| ۷  | Ghou and et al              | ۸  | Iridil               |
| ۹  | MrooN                       | ۱۰ | Bitedang and et al   |
| ۱۱ | Milen and gery              | ۱۲ | Brown and Deilard    |
| ۱۳ | Wiliams and Adams           | ۱۴ | Bernan and et al     |
| ۱۵ | wourvachis and et al        | ۱۶ | King                 |
| ۱۷ | Akelz and et al             | ۱۸ | Arya and et al       |
| ۱۹ | Akitonoo and et al          | ۲۰ | Wen der              |
| ۲۱ | EteIi                       | ۲۲ | Pestoni and et al    |
| ۲۳ | Ayerdel                     | ۲۴ | Robatoum & Lack      |
| ۲۵ | Mankoochi                   | ۲۶ | Baboukardos & Rimmel |
| ۲۷ | Wai lee & et al             |    |                      |

### منابع

باقرپور ولاشانی، محمدعلی؛ جهانبانی، مصطفی؛ ظفر زاده، سمیه. (۱۳۹۳). بررسی دیدگاه استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی در مورد چارچوب و محتوای گزارشگری اجتماعی. *حسابداری سلامت*، ۳(۲): ۴۰-۱۶.

- حاجیان نژاد، امین؛ پورحیدری، امید؛ بهارمقدم، مهدی. (۱۳۹۴). تدوین چارچوبی برای ارائه گزارشگری غیرمالی شرکت‌ها بر مبنای چارچوب مفهومی حسابداری. دانش حسابداری مالی، ۲ (۲): ۷-۳۲.
- رضایی، شعیب. (۱۳۹۷). شفافیت، پاسخگویی در بخش عمومی و چارچوب گزارشگری یکپارچه. *مطالعات کاربردی در علوم مدیریت و توسعه*، ۳ (۶): ۸۱-۸۸.
- رضایی، فرزین؛ ترابیان، محسن؛ مختاری، فرشته. (۱۳۹۸). ارتباط ارزش اطلاعات حسابداری در رویکرد گزارشگری یکپارچه. *نشریه علمی تخصصی شبک*، ۵ (۳): ۶۷-۸۰.
- ستایش، محمدحسین؛ مهتری، زینب. (۱۳۹۷). چارچوبی برای کلیات مبانی نظری گزارشگری یکپارچه در ایران. *فصلنامه پژوهش‌های حسابداری مالی*، ۱۰ (۲): ۸۵-۱۰۶.
- فخاری، حسین؛ بابادی، کامران. (۱۳۹۵). گزارشگری یکپارچه، گزارشگری آینده؛ مطالعه موردی گروه دارویی. *چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران*، ارومیه، دانشگاه ارومیه.
- نمازی، محمد؛ کرمانی، احسان. (۱۳۸۷). بررسی تأثیر ساختار مالکیت بر عملکرد مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. *بررسی‌های حسابداری و حسابرسی*، ۱۵ (۵۳): ۸۳-۱۰۰.
- Abu Bakar, N. B. & Saleh, Z. (2017). Review of Literature on Factors Influencing Public Sector Disclosure: The Way Forward. *Asian Journal of Business and Accounting*, 8, no.
- Accounting for Sustainability. (2007). Accounting for Sustainability. <http://www.accountingforsustainability.org/files/pdf/The%20Accounting%20for%20Sustainability%20Report>.
- Anderson, A. , Herring, P. & Pawlicki, A. (2012). EBR: The Next Step. *Journal of Accountancy*, June. <http://www.journalofaccountancy.com/Issues/2005/Jun/EbrTheNextStep.htm>.
- Ateli, C. , J.) 1980 (. Integrated Reporting: Insights, gaps and an agenda for future research. *Account. Audit. Account.* 27 (7) : 1042–1067.
- Baqerpour Valashani, M; Jahanbani, M; Zafarzadeh, S. (2015). Examining the perspective of financial statement donors on the social reporting framework and materials. *Accounting Health*, 3 (2) : 16-40.. (in Persian)
- Boesso, G. and K. Kumar. (2007). Drivers of Corporate Voluntary Disclosure: A Framework and Empirical Evidence from Italy and the United States. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, 20 (2) : 269-296.
- Btindag , J. , Bernardi, C. and Guthrie, J. , Torre, M.) 2017 (. Barriers to implementing the International Integrated Reporting Framework: a contemporary academic perspective. *Meditari Account.* 25 (4) : 461–480.
- Bushman, R. , Chen, Q. , Engel, E. , and A. Smith. , 2004. Financial accounting information, organizational complexity and corporate governance systems. *Journal of Accounting and Economic*, 37: 167-201.
- Cooke, T. E. (1989). Voluntary Corporate Disclosure by Swedish Companies. *Journal of International Financial Management & Accounting*, 1 (2) : 171-195.
- Coles, J. , N. Daniel, and L. Naveen). 2008 (. Boards: does one size fit all?. *Journal of Financial Economics*, 87:329–356.

- Chan, M. C. , Watson, J. & Woodliff, D. (2014). Corporate governance quality and CSR disclosures. *Journal of Business Ethics*, 125.
- Chauvey, J. N. , Giordano-Spring, S. & Cho, C. H. (2017). The normativity and legitimacy of CSR disclosure: Evidence from France. *Journal of Business Ethics*, 130.
- CIPFA. (2017). Focusing on value creation in the public sector. Available at [www.cipfa.org/~media/files/.../focusing\\_on\\_value\\_creation\\_integrated\\_reporting.pdf](http://www.cipfa.org/~media/files/.../focusing_on_value_creation_integrated_reporting.pdf) 9.
- Deloitte, February. (2016). Integrated Reporting Navigating your way to a truly Integrated Report.
- Eccles, R. G. , Krzus, M. (2014). One Report: Integrated Reporting for a Sustainable Strategy, Wiley, New ersey, USA".
- Eridil, J. C. , Berg, N. (2019). Determinants of traditional sustainability reporting versus integrated reporting. *an institutionalist approach*. *Bus. Strateg. Environ.* 21 (5) :299–316.
- Fakhari, H; Babadi, K (2016). Integrated reporting, future reporting: Case study of the drug group. *14th National Accounting Conference of Iran*, Urmia, Urmia University. (in Persian)
- Ferry, L. , Eckersley, P. & Zakaria, Z. (2015) Accountability and transparency in English local government: Moving from ‘matching parts’ to ‘awkward couple?’. *Financial Accountability and Management*, 31 (3).
- Haijing, C. (2017). Research on Corporate Integrated Reporting Based on Sustainable Development Philosophy. *Accounting Research*, 11 (4) : 24- 36.
- Hajiannejad, A; Pourheidari, O; Bahar Moghaddam, M. (2015) , Develop a framework for providing non-financial reporting of companies based on an accounting conceptual framework. *Knowledge of Financial Accounting*, Summer 2015, 2 (2) : 7-32. (in Persian)
- Hopwood, A. , Unerman, J. , Fries, J. (2010). Accounting for Sustainability: Practical Insights. Earthscan, UK".
- Koppell, J. (2005). Pathologies of accountability and the challenge of multiple accountability disorder. *Public Administration Review*, 65 (1).
- International Corporate Governance Network (ICGN). (2009). ICGN Statement and Guidance on Nonfinancial Business Reporting.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (2015). Recommendation on Budgetary Governance. available on-line at <http://www.oecd.org/gov/budgeting/Recommendation-of-theCouncil-on-Budgetary-Governance.pdf>
- Kneal, C. (2012). King II Report on Corporate Governance 2002: summary of code of corporate practices and conduct.
- Jensen, M. C. and W. H. Meckling. (1976). Theory of the Firm: Managerial Behavior, Agency Costs and Ownership Structure. *Journal of Financial Economics*,3 (4) : 305-360.
- Kin, Wai Lee. , and Gillian Lundholm, R. (2015). The Association between Integrated Reporting and Firm Valuation. *Journal of Accounting Research*, 31 (2) : 246–71.

- Makonchi, R. , M. (2017). Determinants of sustainability reporting: a review of results, trends, theory, and opportunities in an expanding field of research. *J. Cleaner Prod.* 59 (Supl C) , 5–21.
- Maroun, warren. (2019 (. Does external assurance contribute to higher quality integrated reports?. *J. Public. Policy* 110 (2) :173–190.
- Namazi, M; Kermani, E (2008). Investigating the effect of ownership structure on the financial performance of companies listed on the Tehran Stock Exchange. *Accounting and Auditing Reviews*, 15 (53) : 83-100. (in Persian)
- Pistoni, A. , Songini, L. and F. Bavagnoli. (2019). Integrated Reporting Quality: An Empirical Analysis. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*. 25 (1) : 34- 56.
- Rowbottom, N. and J. Locke. (2019). The Emergence of IR. *Accounting and Business Research*, 46 (1) :83-115.
- Reuter, M. , and M. Messner. (2018). Lobbying on the Integrated Reporting Framework: an Analysis of Comment Letters to the 2011 Discussion Paper of the IIRC. *Accounting, Auditing and Accountability Journal*, 28 (3) : 365- 402.
- Robertson, F. A. and M. Samy. (2017). Factors Affecting the Diffusion of Integrated Reporting—a UK FTSE 100 Perspective. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 6 (2) :190- 223.
- Rezaei, F; Torabian, M; Mokhtari, F. (2019). Relation of the value of accounting information in the integrated reporting approach. *Shabak Scientific Scientific Journal*, 5 (3) : 67-80. (in Persian)
- Rezaei, S. (2019). Transparency, Accountability in the Public Sector and Integrated Reporting Framework. *Applied Studies in Management and Development Sciences*, 3 (6) : 81-88. (in Persian)
- Maroun. (2018). Assuring the integrated report: Insights and recommendations from auditors and preparers.
- Stayesh, M; Mehtari, Z (2018). A framework for the general theoretical foundations of integrated reporting in Iran. *Quarterly Journal of Financial Accounting Research*, 10 (2) :85-106. (inPersian).